

ПРИМЕРЕН ТЕСТ
ЗА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ- ИНСТРУМЕНТАЛИСТ – КЛАСИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТИ
ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ- ВОКАЛИСТ – КЛАСИЧЕСКО ПЕЕНЕ
ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ- ВОКАЛИСТ – ПОП И ДЖАЗ ПЕЕНЕ
ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ- ВОКАЛИСТ – НАРОДНО ПЕЕНЕ
ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ- ИНСТРУМЕНТАЛИСТ – НАРОДНИ ИНСТРУМЕНТИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Тестът на държавния изпит по теория на професията се състои от **три модула**:

Първи модул - включва **22 въпроса** със затворен отговор от учебното съдържание по ТМЕ, хармония , музикален анализ и история на музиката. ТМЕ участва с **8**, хармония с **6**, музикален анализ и история на музиката с по **4** въпроса, като всеки един от тях носи по **1** точка за правилен отговор. Максималният брой точки е **22**. Първите два въпроса по ТМЕ са слухови задачи, които са записани на CD и се прослушват задължително два пъти в началото на първи модул.

Втори модул се състои от две части:

Първа част: практически задачи с отворен отговор

Втора част: комплексна задача с отворени отговори

Практическите задачи включват елементи от учебното съдържание по ТМЕ, хармония и музикален анализ. Тези учебни дисциплини участват с по един въпрос /задача/, като верните отговори по ТМЕ носят **2 точки**, по хармония – **4 точки** и по музикален анализ - **2 точки**. Максималният брой точки за практическите задачи е **8**.

Комплексната задача се основава на наблюдение и анализ на нотен текст от музикалната литература, който включва елементи от учебното съдържание по ТМЕ, хармония, музикален анализ и история на музиката. ТМЕ и хармония участват с по **3 въпроса**, а музикален анализ и история на музиката с по **2 въпроса**, като верните отговори на всеки от тях носят по 1 точка. Максималният брой точки за комплексната задача е **10**.

Музикалният пример за комплексната задача е записан на CD и задължително се прослушва два пъти в началото на втори модул.

Трети модул представлява писмено развиване на тема, изтеглена чрез жребий от предварително обявени 10 изпитни теми по учебното съдържание от учебната дисциплина история на музиката (за специалностите класически инструменти, класическо пеене и поп и джаз пеене) или народна музика (за специалностите народно пеене и народни инструменти).

Времетраенето на изпита е четири астрономически часа, като за първи модул се предвиждат 40 минути, за втори модул – 80 минути, а за трети модул – 120 минути.

ПРИМЕРЕН ТЕСТ

ПЪРВИ МОДУЛ

Въпроси със затворен отговор:

1. Какъв старинен лад звучи?

- А) миксолидийски
- Б) еолийски
- В) лидийски
- Г) фригийски

2. Какъв интервал прозвучава?

- А) малка терца
- Б) тритонус
- В) чиста квинта
- Г) голяма секста

3. Квартола от половини ноти се получава от:

- А) цяла нота с точка
- Б) цяла нота
- В) цяла нота с две точки
- Г) нота *brevis*

4. *Ritardando* означава:

- А) постепенно забързване
- Б) внезапно забавяне
- В) постепенно засилване
- Г) постепенно забавяне

5. Колко са основните степени на звукореда?

- А) седем
- Б) три
- В) осем
- Г) пет

6. Колко сол ключа има:

- А) три
- Б) два
- В) един
- Г) пет

7. Отбележете валдхорновия ред на D dur.

А

Б

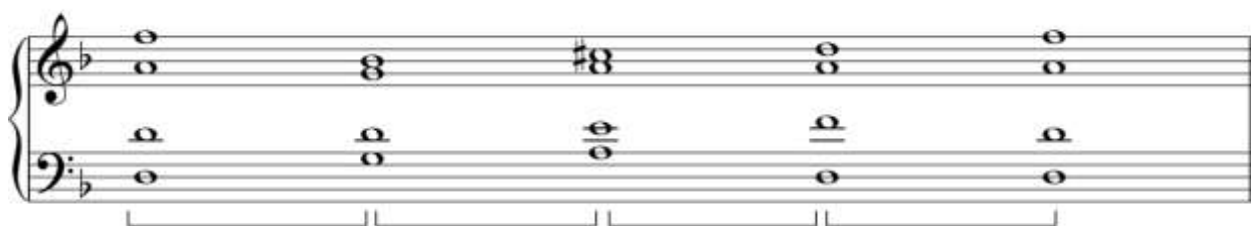
В

Г

8. Es dur и es moll са:

- А) паралелни тоналности
- Б) енхармонични тоналности
- В) едноименни тоналности
- Г) мажорни тоналности

9. Коя е неправилната връзка в следващия пример?

- А)   Б)   В)   Г)

10. Какво е разрешението на доминантовите четиризвучия в следващия пример?

- А) строго
- Б) свободно
- В) лъжливо
- Г) плагално

11. Кои функционални обозначения съответстват на акордите от следващия пример?

П. И. Чайковски – II симфония, IV част

1 Allegro vivo

- А) T – S | T – D | T – S | VI – S
- Б) T – D | T – III | T – S | VI – S
- В) T – D | T – D | T – D | VI – D
- Г) T – D | T – S | T – III | VI – D

12. Нонакордът е:

- А) акорд от шест тона, подредени по терци
- Б) акорд от пет тона
- В) четиризвучие върху седма степен
- Г) акорд в ноново хармоническо положение

13. Функцията на акорда на втора степен е:

- А) тоническа
- Б) доминантова
- В) субдоминантова
- Г) устойчива

14. Кое от хармоническите последования е лъжливо разрешение?

- А) D₇ – T
- Б) D₅ – VI
- В) D₇ – III
- Г) D₇ – VI

15. Какво е проста музикална форма?

- А) форма, която има само един дял
- Б) форма, която е изградена само върху една тема
- В) форма, дяловете на която не надвишават период
- Г) форма, която се използва в леки по съдържание пиеси

16. Кой от изброените музикални видове е само жанр, а не форма?

- А) вариации
- Б) ноктюрно
- В) рондо
- Г) фуга

17. Сложната триделна форма тип „Трио“ се характеризира със средна част, която е:

- А) в проста триделна форма
- Б) в проста двуделна форма
- В) тонално неустойчива и структурно неоформена
- Г) тонално устойчива и структурно оформена

18. Динамичната реприза възстановява материала от експозицията:

- А) в по-силна динамика
- Б) в по-висок регистър
- В) като съчетава принципите на репризност и развитие на тематичния материал
- Г) в доминантовата тоналност

19. Кой от следните отговори е неправилен?

- А) „Цар Калоян“ е опера от Панчо Владигеров
- Б) „Изворът на белоногата“ е опера от Маестро Георги Атанасов
- В) „Момчил“ е опера от Любомир Пипков
- Г) „Гергана“ е опера от Маестро Георги Атанасов

20. „Ивайло“ е:

- А) опера от Панчо Владигеров
- Б) симфонична поема от Петко Стайнов
- В) увертюра от Добри Христов
- Г) симфония от Веселин Стоянов

21. Коя от следните опери е от Парашкев Хаджиев?

- А) „Янините девет братя“
- Б) „Хитър Петър“
- В) „Тракийски идоли“
- Г) „Мария Десислава“

22. „Нестинарка“ е:

- А) балет от Марин Големинов
- Б) опера от Парашкев Хаджиев
- В) симфонична поема от Любомир Пипков
- Г) хорова песен от Добри Христов

ВТОРИ МОДУЛ

ПЪРВА ЧАСТ

Въпроси с отворен отговор

Практически задачи

1. Разгледайте следващия нотен пример и изпълнете поставените задачи:

Лудвиг ван Бетовен – струнен квартет № 12

- А) определете размера.....
- Б) направете характеристика на размера.....
.....
- В) поставете липсващата тактова черта и определете броя на тактовете
.....
- Г) открийте и отбележете в нотния пример интервала умалена квинта

2. Хармонизирайте следния цифрован бас:

The image shows a musical score for exercise 2. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The bass line contains the following notes: G2, A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4. Below the notes are the following figured bass numbers: 3, 4, 6, 6, 6, 6, 7, 5, 3, 3. The first two numbers (3 and 4) are positioned under the first two notes (G and A). The next three numbers (6, 6, 6) are under the next three notes (B, C, D). The next three numbers (6, 7, 5) are under the next three notes (E, F, G). The final two numbers (3, 3) are under the last two notes (A, B).

3. Разгледайте нотния пример и отговорете на въпросите:

Г. Фр. Хендел – Шакона

The image shows a musical score for exercise 3. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The piece is marked with a first ending bracket (1) and a forte dynamic (f). The treble clef part features a melodic line with trills (tr) and slurs. The bass clef part features a harmonic accompaniment with chords and single notes.

А) В каква форма е темата на Шаконата от Хендел?

.....

Б) С коя композиционна форма се свързват жанровете шакона и пасакалия от епохата на Барока?

.....

ВТОРА ЧАСТ

Комплексна задача

Прослушайте следващия музикален пример, наблюдавайки нотния текст. Изпълнете поставените задачи и отговорете на въпросите.

Фр. Шуберт – соната за пиано В dur D. 960, III част

Scherzo
Allegro vivace con delicatezza

1

5

9

13

1. Определете значението на понятието *Scherzo*:

.....

2. Сравнете мелодията в 1 - 8 такт с тази в 9 - 16 такт и отбележете две разлики:

А) .....

Б) .....

3. Определете с буквени означения тоновете от мелодията в 5 - 8 такт:

.....

4. Отбележете под нотния текст функциите и цифровките на акордите в 1 - 4 такт.

5. Отбележете със знак * чуждите тонове в мелодията на 1 - 4 такт.

А) в 1 такт: .....

Б) във 2 такт: .....

В) в 3 такт: .....

Г) в 4 такт: .....

6. Отговорете на въпросите:

А) Отбележете под нотния текст функциите и цифровките на акордите в 14 - 16 такт.

Б) Определете вида на каденцата в 15 - 16 такт според акордовия ѝ състав: .....

7. Каква е фактурата на темата?

.....

8. На какъв формообразуващ принцип е изградена темата?

.....

9. Към кой етап от романтизма принадлежи творчеството на Шуберт?

.....

10. В кой град живее и твори композиторът?

.....

ТРЕТИ МОДУЛ

Писмено развиване на тема от конспект, включен в раздел „Учебно съдържание” на съответните национални изпитни програми:

1. за музикант-инструменталист - класически инструменти, музикант-вокалист – класическо пеене и поп и джаз пеене;
2. за музикант-инструменталист – народни инструменти, музикант-вокалист – народно пеене.

КЛЮЧ С ПРАВИЛНИТЕ ОТГОВОРИ

ПЪРВИ МОДУЛ

Въпроси със затворен отговор:

Въпрос №	Правилен отговор	Брой точки
1	Б	1
2	Г	1
3	А	1
4	Г	1
5	А	1
6	Б	1
7	А	1
8	В	1
9	Б	1
10	А	1
11	В	1
12	Б	1
13	В	1
14	Г	1
15	В	1
16	Б	1
17	Г	1
18	В	1
19	Б	1
20	В	1
21	Г	1
22	А	1
Общо		22

ВТОРИ МОДУЛ

Първа част –
 Въпроси с отворен отговор:

Въпрос №	Правилен отговор	Брой точки
1.	А) $\frac{12}{8}$	0.5
	Б) сложен равноделен	0.5
	В) четири такта	0.5
	Г) втори такт $a^2 - es^3$	0.5
2.	А) разчитане на цифровката	0 – 1
	Б) четиригласен строеж	0 – 1
	В) гласоводене	0 – 1
	Г) сопранова мелодия	0 – 1
3.	А) период с неповторен строеж	1
	Б) вариации на basso ostinato	1
Общо		8

Комплексна задача

Въпрос №	Правилен отговор	Брой точки
1.	шеговито, весело	1
2.	А) повторение на мелодията в по-нисък регистър	0.5
	Б) 7-8 такт са различни от 15-16 такт	0.5
3.	$fis^2, fis^3, fis^3, g^3, g^2, g^2, a^2, a^3, g^3, a^3, b^3, b^2, a^2, b^2$	1
4.	T_5, S^6_4, T_5, D^6_5	1
5.	А) a^2	0.25
	Б) a^2, d^3	0.25
	В) c^3, a^2, g^2	0.25
	Г) няма	0.25
6.	А) Es dur: $T_6 D_7 T_5$	0.5
	Б) автентична	0.5
7.	хомофонна	1
8.	изменено повторение	1
9.	ранен	1
10.	Виена	1
Общо		10

ТРЕТИ МОДУЛ

Критерии за оценяване на писмената разработка на тема по история на музиката или по български музикален фолклор

№	Критерии за оценяване	Брой точки
	Трети модул, писмено развиване на тема	
3.1	- степен на обхващане на проблематиката	12
3.2	- познаване и владееене на терминологията	2
3.3	- точност на определенията и примерите	2
3.4	- логична структура на изложението	2
3.5	- граматически правилен език и стил	2
	Максимален брой точки	20